

Guia docent

480USE018 - 480USE018 - Cooperació per a un Desenvolupament Equitatiu

Última modificació: 16/06/2026

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports de Barcelona

Unitat que imparteix: 710 - EEL - Departament d'Enginyeria Electrònica.
751 - DECA - Departament d'Enginyeria Civil i Ambiental.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN SOSTENIBILITAT I ESTRATÈGIES PER A UNA TRANSICIÓ GLOBAL JUSTA (Pla 2026). (Assignatura optativa).

Curs: 2026

Crèdits ECTS: 5.0

Idiomes: Castellà, Anglès

PROFESSORAT

Professorat responsable: Vidal Lopez, Eva Maria

Altres: Vidal Lopez, Eva Maria
Etxeberria Larrañaga, Miren

METODOLOGIES DOCENTS

MD.1.- Ensenyament expositiu actiu (classe magistral participativa).

MD.2.- Aula invertida (Flipped Classroom).

MD.4.- Estudi de casos.

MD.6.- Ensenyament per investigació (Inquiry-Based Learning).

MD.7.- Aprenentatge basat en projectes.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Al final del curs, l'estudiant serà capaç de:

- Analitzar les causes històriques, territorials i de gènere que determinen la desigualtat global i la pobresa estructural.
- Avaluar les conseqüències del canvi climàtic i defensar propostes des de la perspectiva de la justícia climàtica.
- Diferenciar els models de cooperació i coneixer metodologies per mesurar l'impacte i la transparència dels projectes.
- Implementar les TIC com a eines de desenvolupament promovent la sobirania tecnològica.
- Identificar el paper de la construcció en el desenvolupament econòmic i proposar polítiques d'habitatge popular.
- Seleccionar ecomaterials locals i tecnologies sostenibles per dissenyar construccions econòmiques i sismoresistents.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup petit	11,0	8.79
Hores aprenentatge autònom	80,0	63.95
Hores grup mitjà	11,4	9.11
Hores grup gran	22,7	18.15

Dedicació total: 125.1 h

CONTINGUTS

Tema 1: L'Atles de la Desigualtat: Causes i Context

Descripció:

S'analitzen les arrels del desenvolupament des de perspectives històriques i polítiques, examinant com el colonialisme i l'extractivisme han configurat el mapa actual de la riquesa. S'estudiarà per què certs països s'han quedat "atrapats" en cicles de pobresa estructural malgrat la seva riquesa en recursos naturals.

Activitats vinculades:

Activitats vinculades: Debat sobre el concepte de "privilegi geogràfic" (com el codi postal on neixes determina les teves oportunitats vitals més que el teu esforç individual)

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 4h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 2: Mesura de la desigualtat territorial

Descripció:

S'examinen les eines estadístiques per quantificar la bretxa entre rics i pobres, anant més enllà del PIB per incloure l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH) i la pobresa multidimensional. S'analitzarà com la desigualtat no només és entre estats, sinó que creix de forma alarmant dins de les mateixes ciutats (bretxa urbana-rural).

Activitats vinculades:

Mapatge de la desigualtat intraterritorial

Dedicació: 8h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 5h

Tema 3: Interseccionalitat: Gènere i Minories.

Descripció:

El component de gènere com a eix de desigualtat i la vulnerabilitat de les minories en el desenvolupament.

Activitats vinculades:

Pluja d'idees: "Barreres Invisibles".

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 4: Sostenibilitat i Transició Global Justa.

Descripció:

S'explora el vincle inseparable entre la degradació ambiental i la pobresa, posant èmfasi en com els qui menys han contribuït al canvi climàtic en pateixen més les conseqüències. Es debatrà el concepte de "Justícia Climàtica" i el deute ecològic que els països industrialitzats tenen amb la resta del món.

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 4h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 5. Cooperació: Models i Instruments.

Descripció:

Es revisen diferents maneres d'intervenir en el terreny, des de l'ajuda humanitària d'emergència fins a la cooperació al desenvolupament a llarg termini. S'analitzaran els diferents actors (estats, ONGs i universitats) i com les seves eines han evolucionat cap a l'empoderament de les comunitats locals.

Activitats vinculades:

Activitats vinculades: Recerca d'exemples d'actuacions amb resultats positius i negatius

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 6: Avaluació i Resultats de la Cooperació

Descripció:

S'estudien diferents metodologies per mesurar si els projectes realment canvien o no la vida de les persones. Es posarà èmfasi en la transparència, el seguiment dels fons i la importància de recollir l'opinió directa de les comunitats beneficiàries.

Activitats vinculades:

Anàlisi de casos reals de projectes positius i d'"elefants blancs"

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 7: Les TIC com a eina de Cooperació

Descripció:

El potencial de la tecnologia per "saltar" etapes de desenvolupament, com l'ús del mòbil per a la telemedicina o l'educació en zones remotes. S'analitzarà què implica portar internet a llocs sense infraestructures prèvies i com les eines digitals poden tancar bretxes històriques.

Activitats vinculades:

Anàlisi d'implicacions de la bretxa digital.

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 4h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 5h

Tema 8: Sostenibilitat de les TIC i Sobirania.

Descripció:

Reflexió sobre la cara fosca de la digitalització: el colonialisme de dades, l'obsolescència programada i el flux de residus electrònics cap al Sud Global. S'estudiarà com fomentar una tecnologia que sigui sobirana, ètica i que no converteixi els països pobres en abocadors del Nord.

Activitats vinculades:

Discussió sobre el dret a la reparació i l'ús de programari lliure en projectes de cooperació com a eina d'independència tecnològica.

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 9: La construcció en els països del sud

Descripció:

La construcció en els programes de desenvolupament. Anàlisi de la implicació de la construcció en el desenvolupament econòmic. Polítiques de construcció d'habitatges en zones urbanes i rurals. Característiques dels projectes constructius

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 10: Construcció amb tecnologies sostenibles i econòmiques

Descripció:

Descripció de productes i tecnologies alternatius per la construcció de l'habitatge popular utilitzant solucions caracteritzades per: disminuir els consums de materials i d'energia en procés productiu, utilització de recursos locals o nacionals, permetre l'autoconstrucció, descentralitzar la producció, etc.

Dedicació: 11h 30m

Grup gran/Teoria: 3h 30m

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 11: Materials de construcció. Ecomaterials.

Descripció:

Es treballarà amb materials de construcció utilitzats en països del sud: pedra, fusta, bambú, materials de ciment (morters, formigó, ferrociment), terra (tapial i BTC), ceràmics. Es descriurà la utilització d'àrids reciclats i sub-productes industrials en la fabricació de nous materials sostenibles

Dedicació: 11h 30m

Grup gran/Teoria: 3h 30m

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 12. Construccions sismoresistents. Edificació i infraestructures

Descripció:

Es planteja portar a terme una construcció amb diferents materials. Es requerirà realitzar la valoració del cicle de vida de la construcció d'acord amb la utilització de diverses tecnologies i materials.

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 2h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 7h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Qualsevol acte de frau acadèmic, plagi, ús o tinença a l'abast de mitjans no autoritzats en qualsevol activitat d'avaluació comportarà la qualificació de zero (0) en la prova o lliurament afectat. A més, d'acord amb la normativa de la Universitat, la possible derivació dels fets per a l'obertura d'un expedient disciplinari implicarà que l'assignatura quedi en l'estat provisional de "pendent d'avaluació" fins a la resolució de l'expedient. La gestió d'aquestes incidències es desplega d'acord amb el [Marc d'actuació per a la integritat acadèmica en l'avaluació de la UPC](#).

Notes d'activitats dirigides (AD) = 70%

Examen Final (EF) = 30%

Nota final (Nf): $0.70 \cdot AD + 0.30 \cdot EF$

RECURSOS

Altres recursos:

El professorat proporcionarà la bibliografia requerida a l'inici del curs.